

ТИПИК ЗА
НЕДЕЉУ СТРАДАЊА И
СВЕТО ВАСКРСЕЊЕ ХРИСТОВО

По благослову Епископа Жичког г. Хризостома
приредио чтец Стефан Ћосић

**- Понедељак – Страсне недеље - Свети и велики понедељак -
У овај дан Црква се сећа целомудреног Јосифа; преобраза
унижења и славе Сина Божијег; проклетства бесплодне
смокве; и Еванђелске приче о виноградарима.**

На Вечерњој:

Без Катизме. На Гдн, воззвањ: стихире на 6, самогласно: Триода 3 (сваку појемо два пута) на гл. 8. **Слава**, - прва стихира: **Радѣиѣ ѿ вѣселѣѣ: И сада; - последња стихира: На херѣвѣмѣхъ ногѣмѣи: Вход.** Прокимен (обични) дана, са стиховима. **И одмах: Удостој нас Господе...** Стиховње стихире Триода са стиховима, гл. 2. (самогласно: **Ѧ вѣтвѣи ѿ вѣи: гл. 3. Стрѣшно ѣже вѣрѣти: гл. 7. Сѣмнице лѣкѣѣѣ), Слава, гл. 2. – прва стихира: Ѧ вѣтвѣи ѿ вѣи: И сада; гл. 3 – друга стихира: Стрѣшно ѣже вѣрѣти: Тропари: гл. 4. Богородице Дјево: **и чинимо велики поклон; Слава: Крститељу Христов: /велики поклон/ И сада; Молите за нас, Свети Апостоли: /велики поклон/ Под Твоју милост прибегамо: /без поклона/ Господе помилуј. /40 пута/ Слава, и сада; Часнију од Херувима: Именом Господњим, благослови, оче. Свештеник: Благословен је, Онај Који Јесте, Христос Бог наш: Игуман чита: Небески цар: Затим следе три велика поклона, говорећи у себи на сваку поклон молитву преп. Јефрема Сирина: Господе и Владару... Дух целомудрености... О, Господе Царе... Игуман (Свештеник): Слава Теби, Христе Боже... Чтец: Слава, и сада; Господе помилиј; /трипут/ Благослови. Отпуст.****

Напомена:

У прва три дана на свим богослужењима говоримо посебан отпуст: Христос истинити Бог наш, који ради нашег спасења иде на добровољно страдање, молитвама Пречисте...

Повечерије мало:

Уобичајно, само са овим изменама:

Појемо Трипјеснец (1. 8. и 9. песма) св. Андреја Критског (са ирмосом - двапут) и тропарима колико их има без понављања. На крају песме ирмос обе певнице поју заједно као Катавасију. Уместо обичних тропара, говоримо кондак Триода; по 1. песми са јутрења.

Господе помилуј. /40 пута/ Христе Боже, Коме се у свако време... Господе помилуј. /трипут;/ Слава, и сада; Часнију од Херувима... Именом Господњим, благослови, оче. Свештеник: Боже, смијуј се на нас: И молитву Јефрема Сирина са 16 поклона. Трисвето и по Оче наш: Господе помилуј. /12 пута/ И молитву: Нескверна, Беспрекорна... и остало по обичају.

Полуноћница: свакидашња са молитвом преп. Јефрема Сирина и поклонима.

На Јутрењу (у 4 час ноћи – 23:15):

По Царском делу (читамо по поретку у Великој Четрдесетници), Шестопсалмију и

Алидуја (8. гласа) са припевима, и тропар, гл. 8. **Сѣ же́нїхъ граде́тъ:** - трипут (док појемо овај тропар свештеник из олтара износи икону Господњег Страдања и полаже на проскинитару у пратњи еклисијарха). Катизме 4. 5. и 6. - са обичним метанијама. Без малих јектенија; Сједални Триода; са **Слава, и сада**; такође. Чтеније тумачења Светог Еванђеља по Матеју; Чиеније св. Јована Златоустог „О сувој смокви“; Чтеније св. Јована Дамаскина „О сувој смокви и виноградарима“. **Свештеник: И да се удостојимо... и остало и чита Св. Еванђеље са Двери** (по Матеју, зач. 84.). Потом 50. псалм и **свештеник: Спаси Боже, народ Твој... Господе помилуј. /12 пута/ и возглас: Милошћу и добротом... Амин. И појемо Канон. Триода (Трипјеснец):**

Библијске песме не појемо у Страсној седмици!

Триода (Трипјеснец 1. 8. и 9. песма) са ирмосом (ирмос по двапут) и тропари на 12;.

По 1. песни и малој јектенији: Кондак, икос и синаксар из Триода.

По 8. песни Чтенишю не појемо!

По ирмосу (Катавасији) 9. песме (за време 9. песме (ђакон) свештеник кади), чинимо велики поклон!

Мала јектенија. Свјетилен Триода: **Чертѡгъ тѡбѡ вѣждѡ:** - трипут. **Всјакоје диханије** – на гл. 1. Хвалителни псалми и стихире на 4 (самогласно); гл. 1. и гл. 5. **Слава, и сада; гл. 5. Гдн, градыѡ къ страдаѡнїю: Мало Славословље (од Слава Теби Показавшему...).** Прозбена јектенија. Стиховње стихире: Триода (самогласне) гл. 5. и гл. 8. са стиховима; **Слава, и сада; гл. 8. Вторѡю ѣвѡ ѣгуптаѡнїю: По Ылго ѣтъ:** - двапут. Трисвето и по **Оче наш: Тропар - говоримо: У храму стојећи славе Твоје... Господе помилуј. /40 пута/ Слава, и сада; Часнију од Херувима... Именом Господњим, благослови, оче. Свештеник: Благословен је, Онај Који Јесте, Христос Бог наш: Игуман молитву: Небески царе... Затим следе три велика поклона, говорећи у себи на сваком поклону молитву преп. Јефрема Сирина: Господе и Владару... Дух целомудрености... О, Господе Царе... Затим 12 малих поклона, говорећи у себи: Боже, милостив буди мени грешноме. И опет, завршивши поклоне говоримо молитву у целини: Господе и Владару... и 1 велики поклон. И одмах затим читамо Први час и отпуст.**

На часовима:

Час 1. читамо по поретку, како се поје у Великој Четрдесетници: са Тропари по псалмима: Које поје чредни монах или чтец, ставши на средину храма: Зајутра услиши... са стиховима на гл. 6. По сваки пут отпеваном тропару, чинимо велики поклон. Затим појемо Слава, и сада; Како да Те назовемо: И потом појемо: Стопе моје управи... (двапут); Избави ме од клетве... (двапут); Лице Твоје просветли... (двапут); Да се испуне уста моја... (трипут). Ови се стихови поју само на 1. часу, а на осталим се читају. По Трисветом: кондак: **Іаквѡз рыдѡше іѡсифа: Господе помилуј. /40 пута/ Христе Боже, Коме се у свако време... Господе помилуј. /3 пута/ Слава, и сада; Часнију од Херувима... Именом Господњим, благослови, оче. Свештеник: Боже, смилуј се на нас... Затим читамо молитву преп. Јефрема Сирина са 16 (укупно) поклона. Трисвето: и по **Оче наш: Господе помилуј. /12 пута/ Молитва: Христе, Светлости Истинита... и даље по обичају. После 1. часа отпуст.****

Часове (3. и 6. заједно; 9. у своје време и у наставју Изобразитељна и Вечерња) читамо по поретку, како се поје у Великој Четрдесетници:

По Псалмима читамо Катизму (на 3. - 7. катизму; на 6. - 8. катизму; на 9. - без катизме). Тропаре појемо као и на 1. часу. После отпојаних тропара (са стиховима) и метанија.

Напомена о читању Св. Еванђеља на 3. 6. и 9. часу у прва три дана Страсне седмице:
Св. Еванђеље читамо по Богородичну часа (3. и 9.); односно после Пророштва (6.).
Пред почетак 3. часа свештеник обучен у епитрахиљ и фелон износи Св. Еванђеље и поставља на припремљен налоњ који је постављен на средини храма; и отпочиње час. Затим пред свако читање врши кађење, (на 3. и 9. часу кади цео; а на 6. мало кађење) храма.

Данас читамо на : (3. – Мт. гл. 1-14); (6. – Мт. гл. 15-28); (9. – Мк. гл. 1-8).

На 6. час читмо и Пророштво (по поретку: по Богородичну часа - [Појци поју тропар пророштва, глас 6. Слава, и сада; такође. Свештеник: Пазимо! Чтец: Прокимен Триода, глас 4, Псалам 125. са стихом; Премудрост! Читање из Пророштва Језекиљевих. Свештеник: Пазимо! И чтец Прокимен, гл. 6. Псалам 126 са стихом. И читање Св. Еванђеља. И потом: Нека нас брзо предухитре...]). Кондак Триода: **Ї́кѡѡѡ ѡѡѡѡѡѡ ѡѡѡѡѡѡ:** Господе помилуј. /40 пута/ Христе Боже, Коме се у свако време... Господе помилуј. /3 пута/ Слава, и сада; Часнију од Херувима... Именом Господњим, благослови, оче. Свештеник: Боже, смилуј се на нас... (односно: Молитвама Светих Отаца...) Затим читамо молитву преп. Јефрема Сирина са 16 (на 9. часу 3 велика) поклона. Трисвето: и по Оче наш: Господе помилуј. /12 пута/ И молитву часа. По молитви час читамо Изобразитељну.

На Изобразитељној:

Без Псалама. Блажена: У царству Твоме... и даље све по реду закључно са Ослаби, отпусти... и Оче наш: затим говоримо кондак: **Ї́кѡѡѡ ѡѡѡѡѡѡ ѡѡѡѡѡѡ:**

И домах: Господе помилуј. /40 пута/ Слава, и сада; Часнију од Херувима... Именом Господњим, благослови, оче. Свештеник: Боже, смилуј се на нас... Затим читамо молитву преп. Јефрема Сирина са 16 (укупно) поклона. Потом: Господе помилуј. /12 пута/ Молитва: Свесвета Тројице... И по Достојно је: одмах почињемо Литургију Пређеосвећених Дарова.

Напомена: Служимо Литургију Пређеосвећених Дарова.

**- Уторак – Страсне недеље - Свети и велики уторак –
У овај дан Црква посвећује успомену на Господњи одговор
фарисејима и садужејима; о Другом свом доласку; О десет
девојака; и о Последњем суду**

На Вечерњој:

Свештеник: Благословено Царство! **Ходите**, поклонимо се... – 3 пута. И Псалам 103. Катизма 18. (на три антифона са малим јектенијама). На **Гдн въззвѣхъ:** стихире на 10: Триода, 6 (прве 4 понављамо); (самогласно: на гл. 1. гл. 5. и гл. 8.) **Слава, и сада;** 8. гласа: **Вторѡю ѿвѣ ѿгнѣтаныню:** **Вход** са Еванђељем. По Светлости тиха: **Свештеник:** Пазимо! **Мир** свима! **Чтец:** И духу твоме! **Свештеник:** Премудрост! **Прокимен**, из Триода (Гл. 6. Пс. 127.) са стихом. **Свештеник:** Премудрост! **Чтец:** Читање из Књиге Изласка. **Свештеник:** Пазимо! **Чтец** чита паримију и по паримији; **Свештеник:** Пазимо! **Чтец:** Прокимен Триода (Гл. 6. Пс. 128.), други са стихом. **Ђакон (свештеник):** Заповедите! **А за то време свештеник узима свећњак са кадионицом** (који стоји испред Двери), **окреће се ка истоку и возглашава:** Премудрост, усправно стојмо! **Затим се окреће ка народу**, (који је на позив свештеника стоји) **и возглашава:** Светлост Христова просвећује све! (тек на овом возгласу клечимо) **Свештеник:** Премудрост! **Чтец:** Читање из Књиге о Јову. **Свештеник:** Пазимо! **И по прочитаној паримији читамо:** **Свештеник:** Мир ти! **Чтец:** И духу твоме. **Ђакон (свештеник):** Премудрост! **И чтец почиње са певањем:** Да се уздигне молитва моја... са стиховима и по молитви Св. Јефрема Сирина читање Св. Еванђеља (по Матеју, зач. 98.). Јектенија и до краја све по поретку како је изложен у Служебнику.

Напомена: Од среде четврте недеље па све до Велике среде проузносите јектенију и молитву за оне који се спремају за Свето Просвећење (=Крштење).

Ову јектенију и молитву не проузносите само на Литургији Пређеосвећених дарова, него и на Литургији св. Јована Златоустог и св. Василија Великог.

Трпеза: сухоједеније.

Повечерије велико:

Почињемо уобичајно, и **Ходите**, поклонимо се... – 3 пута. И читамо 4. Псалам и остале; даље све по реду. Тропар: Просвети моје очи... и даље. По свакодневном славословљу: **Слава на висини Богу... појемо канон Појемо Трипјеснец** (2. 8. и 9. песма) св. Андреја Критског (са ирмосом - двапут) и тропарима колико их има без понављања. На крају песме ирмос обе певнице поју заједно као Катавасију. Уместо обичних тропара, говоримо кондак Триода са јутрења. **И даље по реду, и по:** **Сву наду полажем на Тебе...**

Господе помилуј. /40 пута/ Христe Боже, Коме се у свако време... Господе помилуј. /трипут/; **Слава, и сада; Часнију од Херувима... Именом Господњим, благослови, оче. Свештеник: Боже, смијуј се на нас: **И молитву Јефрема Сирина са 16 поклона.** **Трисвето** и по **Оче наш:** **Господе помилуј. /12 пута/ И молитву: Нескверна, Беспрекорна...** и остало по обичају закључно са Јектениом као и на крају Полуноћнице.**

Полуноћница: свакидашња са молитвом преп. Јефрема Сирина и поклонима.

На Јутрењу (у 4 час ноћи – 23:16):

По Царском делу (читамо по поретку у Великој Четрдесетници), Шестопсалмију и Алидуја (8. гласа) са припевима, и тропар, гл. 8. **Сѐ жєніхъ глѣдѣтъ:** - трипут. Катизме 9. 10. и 11. - са обичним метанијама. Без малих јектенија; Сједални Триода; са Слава, и сада; такође. Чтеније празника св. Григорија Богослова у три дела. Свештеник: И да се удостојимо... и остало и чита Св. Еванђеље са Двери (по Матеју, зач. 90.). Потом 50. псалом и свештеник: Спаси Боже, народ Твој... Господе помилуј. /12 пута/ и возглас: Милошћу и добротом... Амин. Мала јектенија. Кондак, икос и синаксар из Триода. И појемо Канон. Триода (Двопјеснец):

Библијске песме не појемо у Страсној седмици!

Триода (Двопјеснец: 8. и 9. песма) са ирмосом (ирмос по двапут) и тропари на 12; .

По 8. песни **Чтєніѣшю** не појемо!

По ирмосу (Катавасији) 9. песме (за време 9. песме (ђакон) свештеник кади), чинимо велики поклон!

Мала јектенија. Свјетилен Триода: **Чєртѡгъ тѣбѡй вѣждѣ:** - трипут. *Всјакоје диханије* – на гл. 1. Хвалителни псалми и стихире на 4 (самогласно); гл. 1. и гл. 2. Слава, и сада; гл. 4. **Скрьѣвшѣгѡ тѣлѣнтѣ:** Мало Славословље (од *Слава Теби Показавшему...*). Прозбена јектенија. Стиховње стихире: Триода (самогласне) гл. 6. са стиховима; Слава, и сада; гл. 7. **Сѐ тѣбѣ тѣлѣнтѣ:** По **Бѣго ѣтъ:** - двапут. Трисвето и по Оче наш: Тропар - говоримо: У храму стојећи славе Твоје... Господе помилуј. /40 пута/ Слава, и сада; Часнију од Херувима... Именом Господњим, благослови, оче. Свештеник: Благословен је, Онај Који Јесте, Христос Бог наш: Игуман молитву: Небески царе... Затим следе три велика поклона, говорећи у себи на сваку поклон молитву преп. Јефрема Сирина: Господе и Владару... Дух целомудрености... О, Господе Царе... Затим 12 малих поклона, говорећи у себи: Боже, милостив буди мени грешноме. И опет, завршивши поклоне говоримо молитву у целини: Господе и Владару... и 1 велики поклон. И одмах затим читамо Први час и отпуст.

На часовима:

Час 1. читамо по поретку, како се поје у Великој Четрдесетници: са Тропари по псалмима: Које поје чредни монах или чтец, ставши на средину храма: Зајутра услиши... са стиховима на гл. 6. По сваки пут отпеваном тропару, чинимо велики поклон. Затим појемо Слава, и сада; Како да Те назовемо: И потом појемо: Стопе моје управи... (двапут); Избави ме од клетве... (двапут); Лице Твоје просветли... (двапут); Да се испуне уста моја... (трипут). Ови се стихови поју само на 1. часу, а на осталим се читају. По Трисветом: кондак: **Чѣгъ дѣшѣ концѣ:** Господе помилуј. /40 пута/ Христe Боже, Коме се у свако време... Господе помилуј. /3 пута/ Слава, и сада; Часнију од Херувима... Именом Господњим, благослови, оче. Свештеник: Боже, смилуј се на нас... Затим читамо молитву преп. Јефрема Сирина са 16 (укупно) поклона. Трисвето: и по Оче наш: Господе помилуј. /12 пута/ Молитва: Христe, Светлости Истинита... и дађе по обичају. После 1. часа отпуст.

Часове (3. и 6. заједно; 9. у своје време и у наставју Изобразитељна и Вечерња) читамо по поретку, како се поје у Великој Четрдесетници:

По Псалмима читамо Катизму (на 3. - 12. катизму; на 6. - 13. катизму; на 9. - без катизме). Тропаре појемо као и на 1. часу. После отпојаних тропара (са стиховима) и метанија.

Напомена о читању Св. Еванђеља на 3. 6. и 9. часу у прва три дана Страсне седмице: Св. Еванђеље читамо по Богородичну часа (3. и 9.); односно после Пророштва (6.). Пред почетак 3. часа свештеник обучен у епитрахиљ и фелон износи Св. Еванђеље и поставља на припремљен налоњ који је постављен на средини храма; и отпочиње час. Затим пред свако читање врши кађење, (на 3. и 9. часу кади цео; а на 6. мало кађење) храм(а).

Данас читамо: (3. – Мк. гл. 9-16); (6. – Лк. гл. 1-8); (9. – Лк. гл. 9-16).

На 6. час читмо и Пророштво (по поретку: по Богородичну часа - [Појци поју тропар пророштва, глас 1. Слава, и сада; такође. Свештеник: Пазимо! Чтец: Прокимен Триода, глас 6. Псалам 129. са стихом; Премудрост! Читање из Пророштва Језекиљевих. Свештеник: Пазимо! И чтец Прокимен, гл. 4. Псалам 130. са стихом. И читање Св. Еванђеља. И потом: Нека нас брзо предухитре...]). Коңдак Триода: Ч^ас^з д^вш^е ко^нц^а: Господе помилуј. /40 пута/ Христe Боже, Ко^ме се у свако време... Господе помилуј. /3 пута/ Слава, и сада; Часнију од Херувима... Именом Господњим, благослови, оче. Свештеник: Боже, смилуј се на нас... (односно: Молитвама Светих Отаца...) Затим читамо молитву преп. Јефрема Сирина са 16 (на 9. часу 3 велика) (укупно) поклона. Трисвето: и по Оче наш: Господе помилуј. /12 пута/ И молитву часа. По молитви час читамо Изобразитељну.

На Изобразитељној:

Без Псалама. Блажена: У царству Твоме... и даље све по реду закључно са Ослаби, отпусти... и Оче наш: затим говоримо коңдак:

Ч^ас^з д^вш^е ко^нц^а:

И домах: Господе помилуј. /40 пута/ Слава, и сада; Часнију од Херувима... Именом Господњим, благослови, оче. Свештеник: Боже, смилуј се на нас... Затим читамо молитву преп. Јефрема Сирина са 16 (укупно) поклона. Потом: Господе помилуј. /12 пута/ Молитва: Свесвета Тројице... И по Достојно је: одмах почињемо Литургију Пређеосвећених Дарова.

Напомена: Служимо Литургију Пређеосвећених Дарова.

**- Среда – Страсне седмице – Света и велика среда –
Црква се овог дана сећа жене грешнице која је умила ноге
Спаситељеве миром, и обрисала својом косом; и подсећа на
Јудину издају**

На Вечерњој:

Свештеник: Благословено Царство! **Ходите**, поклонимо се... – 3 пута. И Псалом 103. Катизма 18. (на три антифона са малим јектенијама). На **Гдн въззвѣхъ**: стихире на 10: Триода, 6 (прве 4 понављамо); (самогласно: на гл. 1. гл. 2. гл. 4. гл. 6.) **Слава, и сада**; 7. гласа: **СѢ ТѢБѢ ЧЛМНТЪ**: **Вход** са Еванђељем. По Светлости тиха: **Свештеник:** Пазимо! **Мир** свима! **Чтец:** И духу твоме! **Свештеник:** Премудрост! **Прокимен**, из Триода (Гл. 6. Пс. 131.) са стихом. **Свештеник:** Премудрост! **Чтец:** Читање из Књиге Изласка. **Свештеник:** Пазимо! **Чтец** чита паримију и по паримији; **Свештеник:** Пазимо! **Чтец:** Прокимен Триода (Гл. 4. Пс. 132.), други са стихом. **Ђакон (свештеник):** Заповедите! **А за то време свештеник узима свећњак са кадионицом** (који стоји испред Двери), **окреће се ка истоку и возглашава:** Премудрост, усправно стојмо! **Затим се окреће ка народу**, (који је на позив свештеника стоји) **и возглашава:** Светлост Христова просвећује све! (тек на овом возгласу клечимо) **Свештеник:** Премудрост! **Чтец:** Читање из Књиге о Јову. **Свештеник:** Пазимо! **И по прочитаној паримији читамо:** **Свештеник:** Мир ти! **Чтец:** И духу твоме. **Ђакон (свештеник):** Премудрост! **И чтец почиње са певањем:** Да се уздигне молитва моја... са стиховима и по молитви Св. Јефрема Сирина читање Св. Еванђеља (по Матеју, зач. 102.). Јектенија и до краја све по поретку како је изложен у Служебнику.

Напомена: Од среде четврте недеље па све до Велике среде проузноسیمо јектенију и молитву за оне који се спремају за Свето Просвећење (=Крштење).

Ову јектенију и молитву не проузноسیمо само на Литургији Пређеосвећених дарова, него и на Литургији св. Јована Златоустог и св. Василија Великог.

Трпеза: сухоједеније.

Повечерије велико:

Почињемо уобичајно, и **Ходите**, поклонимо се... – 3 пута. И читамо 4. Псалом и остале; даље све по реду. Тропар: **Просвети моје очи...** и даље. По свакодневном славословљу: **Слава на висини Богу...** појемо канон - Трипјеснец (3. 8. и 9. песма) св. Андреја Критског (са ирмосом - двапут) и тропарима колико их има без понављања. На крају песме ирмос обе певнице поју заједно као Катавасију. Уместо обичних тропара, говоримо кондак Триода са јутрења. **И даље по реду, и по:** **Сву наду полажем на Тебе...**

Господе помилуј. /40 пута/ Христe Боже, Коме се у свако време... Господе помилуј. /трипут/; Слава, и сада; Часнију од Херувима... Именом Господњим, благослови, оче. Свештеник: Боже, смијуј се на нас: **И молитву Јефрема Сирина са 16 поклона** (као што је раније изложено). **Трисвето и по Оче наш: Господе помилуј. /12 пута/ И молитву: Нескверна, Беспрекорна...** и остало по обичају закључно са Јектениом као и на крају Полуноћнице.

Полуноћница: свакидашња са молитвом преп. Јефрема Сирина и поклонима.

На Јутрењу (у 4 час ноћи – 23:18):

По Царском делу (читамо по поретку у Великој Четрдесетници), Шестопсалмију и Алилуја (8. гласа) са припевима, и тропар, гл. 8. **Сѐ жєніхъ грдѣтъ:** - трипут. Катизме 14. 15. и 16. - са обичним метанијама. Без малих јектенија; Сједални Триода; са **Слава, и сада;** такође. Чтеније тумачења Светог Еванђеља по Матеју од св. Јована Златоустог; **Свештеник:** **И да се удостојимо... и остало и чита Св. Еванђеље са Двери** (по Јовану, зач. 41.). Потом 50. псалам и **свештеник:** **Спаси Боже, народ Твој... Господе помилуј. /12 пута/ и возглас:** **Милошћу и добротом... Амин. И појемо Канон. Триода (Трипјеснец) гл. 2:**

Библијске песме не појемо у Страсној седмици!

Триода (Трипјеснец: 3. 8. и 9. песма) са ирмосом (ирмос по двапут) и тропари на 12;

По 3. песми и малој јектенији: **Кондак, икос и синаксар из Триода.**

По 8. песми **Чтѣніишю** не појемо!

По ирмосу (Катавасији) 9. песме (за време 9. песме (ђакон) свештеник кади), чинимо велики поклон!

Мала јектенија. Свјетилен Триода: **Чертѡгъ твѡй вѣждѣ:** - трипут. **Всјакоје диханије** – на гл. 1. Хвалителни псалми и стихире на 4 (самогласно); гл. 1. **Слава, гл. 2. Грѣшнѣа тече:** **И сада; гл. 6. Погрѣженѣа грѣхѡмъ:** **Мало Славословље** (од **Слава Теби Показавшему...**). Прозбена јектенија. Стиховње стихире: Триода (самогласне) гл. 6. са стиховима; **Слава, и сада; гл. 8. Гдѣ, ѣже во мнѡгіа:** По **Бѣго ѣтъ:** - двапут. Трисвето и по **Оче наш:** Тропар - говоримо: **У храму стојећи славе Твоје... Господе помилуј. /40 пута/ Слава, и сада; Часнију од Херувима... Именом Господњим, благослови, оче. Свештеник:** **Благословен је, Онај Који Јесте, Христос Бог наш: Игуман молитву: Небески царе... Затим следе три велика поклона, говорећи у себи на сваку поклон молитву преп. Јефрема Сирина: Господе и Владару... Дух целомудрености... О, Господе Царе... Затим 12 малих поклона, говорећи у себи: Боже, милостив буди мени грешноме. И опет, завршивши поклоне говоримо молитву у целини: Господе и Владару... и 1 велики поклон. И одмах затим читамо Први час и отпуст.**

На часовима:

Час 1. читамо по поретку, како се поје у Великој Четрдесетници: са Тропари по псалмима: Које поје чредни монах или чтец, ставши на средину храма: Зајутра услиши... са стиховима на гл. 6. По сваки пут отпеваном тропару, чинимо велики поклон. Затим појемо **Слава, и сада; Како да Те назовемо: И потом појемо: Стопе моје управи... (двапут); Избави ме од клетве... (двапут); Лице Твоје просветли... (двапут); Да се испуне уста моја... (трипут).** Ови се стихови поју само на 1. часу, а на осталим се читају. По Трисветом: **кондак: Пѣче блѣднѣицы блѣже: Господе помилуј. /40 пута/ Христѣ Боже, Кома се у свако време... Господе помилуј. /3 пута/ Слава, и сада; Часнију од Херувима... Именом Господњим, благослови, оче. Свештеник:** **Боже, смилуј се на нас... Затим читамо молитву преп. Јефрема Сирина са 16 (укупно) поклона. Трисвето: и по Оче наш: Господе помилуј. /12 пута/ Молитва: Христѣ, Светлости Истинита... и даље по обичају. После 1. часа отпуст.**

Часове (3. и 6. заједно; 9. у своје време и у наставју Изобразитељна и Вечерња) читамо по

поретку, како се поје у Великој Четрдесетници:

По Псалмима читамо Катизму (на 3. - 19. катизму; на 6. - 20. катизму; на 9. - без катизме). Тропаре појемо као и на 1. часу. После отпојаних тропара (са стиховима) и метанија.

Напомена о читању Св. Еванђеља на 3. 6. и 9. часу у прва три дана Страсне седмице:
Св. Еванђеље читамо по Богородичну часа (3. и 9.); односно после Пророштва (6.). Пред почетак 3. часа свештеник обучен у епитрахиљ и фелон износи Св. Еванђеље и поставља на припремљен налоњ који је постављен на средини храма; и отпочиње час. Затим пред свако читање врши кађење, (на 3. и 9. часу кади цео; а на 6. мало кађење) храма.

Данас читамо: (3. – Лк. гл. 17-24); (6. – Јн. гл. 1-6); (9. – Јн. гл. 7-13 до 32. стиха).

На 6. час читмо и Пророштво (по поретку: по поклонима - [Појди поју тропар пророштва, глас 8. Слава, и сада; такође. Свештеник: Пазимо! Чтец: Прокимен Триода, глас 4. Псалам 133. са стихом; Премудрост! Читање из Пророштва Језекиљевих. Свештеник: Пазимо! И по прочитаном пророштву; Пазимо! И чтец Прокимен, гл. 6. Псалам 134. са стихом. И читање Св. Еванђеља. И потом: Нека нас брзо предухитре...]). Кондак Триода: **Плче блднницы блже: Господе помилуј. /40 пута/ Христe Боже,** Ко ме се у свако време... Господе помилуј. **/3 пута/ Слава, и сада; Часнију од Херувима... Именом Господњим, благослови, оче. Свештеник: Боже, смилуј се на нас... (односно: Молитвама Светих Отаца...)** Затим читамо молитву преп. Јефрема Сирина са 16 (на 9. часу 3 велика) (укупно) поклона. Трисвето: и по **Оче наш: Господе помилуј. /12 пута/ И молитву часа. По молитви часа читамо Изобразитељну.**

На Изобразитељној:

Без Псалама. Блажена: **У царству Твоме... и даље све по реду закључно са Ослаби,** отпусти... и **Оче наш:** затим говоримо **кондаци:**

У храму Христовом: Плче блднницы блже: Слава, Го стѣмн оупокѣи: И сада; кондак: Предстѣтельство хртїанз:

У храму Богородице: Плче блднницы блже: Слава, Го стѣмн оупокѣи: И сада; кондак св. Обитељи (Храма).

У храму светих: Плче блднницы блже: св. Обитељи (Храма); Слава, Го стѣмн оупокѣи: И сада; кондак: Предстѣтельство хртїанз:

И домах: Господе помилуј. /40 пута/ Слава, и сада; Часнију од Херувима... Именом Господњим, благослови, оче. Свештеник: Боже, смилуј се на нас... Затим читамо молитву преп. Јефрема Сирина са 16 (укупно) поклона. Потом: Господе помилуј. /12 пута/ Молитва: Свесвета Тројице... И по Достојно је: Потом почињемо Литургију Пређеосвећених Дарова у своје време.

Напомена: Служимо Литургију Пређеосвећених Дарова.

**- Четвртак – Страсне седмице – Свети и велики четвртак –
Успомена на установљење Тајне Вечере и прања ногу
ученицима; Сећање на опроштајну беседу и свештеничке
молитве пред Страдање**

На Вечерњој:

Свештеник: Благословено Царство! Ходите, поклонимо се... – 3 пута. И Псалам 103. Катизма 18. – без поклона (на три антифона са малим јектенијама). На Гдн възвѣхъ: стихире на 10: Триода, 10; (самогласно: на гл. 1. гл. 2. гл. 6.) Слава, и сада; 8. гласа: Гдн, ѣже во мнѣгѣмъ: Вход са Еванђељем. По Светлости тиха: Свештеник: Пазимо! Мир свима! Чтец: И духу твоме! Свештеник: Премудрост! Прокимен, из Триода (Гл. 4. Пс. 135.) са стихом. Свештеник: Премудрост! Чтец: Читање из Књиге Изласка. Свештеник: Пазимо! Чтец чита паримију и по паримији; Свештеник: Пазимо! Чтец: Прокимен Триода (Гл. 4. Пс. 137.), други са стихом. Ђакон (свештеник): Заповедите! А за то време свештеник узима свећњак са кадионицом (који стоји испред Двери), окреће се ка истоку и возглашава: Премудрост, усправно стојмо! Затим се окреће ка народу, (који је на позив свештеника стоји) и возглашава: Светлост Христова просвећује све! (тек на овом возгласу клечимо) Свештеник: Премудрост! Чтец: Читање из Књиге о Јову. Свештеник: Пазимо! И по прочитаној паримији читамо: Свештеник: Мир ти! Чтец: И духу твоме. Ђакон (свештеник): Премудрост! И чтец почиње са певањем: Да се уздигне молитва моја... са стиховима и по молитви Св. Јефрема Сирина читање Св. Еванђеља (по Матеју, зач. 108.). Јектенија. И до краја све по поретку како је изложен у Служебнику. По Ђдн ѣма гднѣ - три велика поклона (говорећи молитву преп. Јефрема Сирина) – и са овим завршавамо поклоне (до Празника Силаска Светог Духа на Апостоле) у храму; а у келији до Великог петка;

Напомена: Од среде четврте недеље па све до Велике среде проуносимо јектенију и молитву за оне који се спремају за Свето Просвећење (=Крштење). Ову јектенију и молитву не проуносимо само на Литургији Пређеосвећених дарова, него и на Литургији св. Јована Златоустог и св. Василија Великог.

Трпеза: сухоједеније.

Повечерије мало:

Појемо Трипјеснец (4. 8. и 9. песма) св. Андреја Критског (са ирмосом - двапут) и тропарима колико их има без понављања. На крају песме ирмос обе певнице поју заједно као Катавасију. Уместо обичних тропара, говоримо кондак Триода са јутрења. Полуноћницу читамо без поклона. Отпуст мали, општи. Остало по обичају закључно са Јектениом као и на крају Полуноћнице.

Полуноћница: не говоримо полуноћницу до Нове (Томине) Недеље!

На Јутрењу:

Еклисијарх клепа за почетак у 7. час ноћи (02:20). На Царском делу (Слава Теби, Боже

наш... Царе Небески: читамо Трисвето: остало по поретку у Великој Четрдесетници), Шестопсалмије и Алилуја (8. гласа) са припевима, и тропар, гл. 8. **Ѣгда љлѣвнѣн ѡѣчнцы:** - трипут. Без катизми. Свештеник: И да се удостојимо... и остало и чита Св. Еванђеље (по Луки, зач. 108.). Потом 50. псалм и појемо Канон. Триода са ирмосом (ирмос по двапут); тропари на 6; гл. 6:

Библијске песме не појемо у Страсној седмици!

По 3. песни и малој јектенији: Сједален из Триода.

По 6. песни и малој јектенији: Кондак, икос и синаксар из Триода.

По 8. песни **Чтнѣншю** не појемо!

По ирмосу (Катавасији) 9. песме (за време 9. песме (ђакон) свештеник кади), чинимо велики поклон!

Мала јектенија. Свјетилен Триода: **Чертогъ тѣбѣи вѣждѣ:** - трипут. *Всјакоје диханије* – на гл. 2.

Хвалителни псалми и стихире на 4 (самогласно); гл. 2. **Слава, и сада; гл. 2. Ѣгоже проповѣда љгнца ѣсѣи:** Мало Славословље (од *Слава Теби Показавшему...*). Прозбена јектенија. Стиховње стихире: Триода (самогласне) гл. 8. са стиховима; **Слава, гл. 8. Нрѣвъ тѣбѣи льгтѣ:** И сада; гл. 5.

Тѣиновѣдѣтѣвѣа тѣбѣи гдѣи: По **Бѣго ѣсѣтѣ:** - једанпут. Трисвето и по **Оче наш:** Тропар, гл. 8. **Ѣгда љлѣвнѣн ѡѣчнцы:** Сугуба јектенија. **И по: Утврди Боже... одмах читамо Први час и отпуст.**

На часовима:

Час 1. читамо по поретку, **ван** Велике Четрдесетнице: По тропару: **Ѣгда љлѣвнѣн ѡѣчнцы:** И сада; Богородичан часа: **Како да Те назовемо...** тропар пророштва, гл. 3. **Слава, и сада;** исто. Прокимен, гл. 1. Пс. 82. са стихом; и **Читање** из Пророштва Јеремијиних. Потом Прокимен, гл. 8. Пс. 75. и потом стихове: **Стопе моје управи... и остло по реду и поретку ван Велике Четрдесетнице.** Кондак по 6. песни са јутрења. После 1. часа отпуст Великог четвртка.

Напомена: Од данас па до Томине недеље не чинимо помене упокојенима.

Часове (3. и 6. заједно; 9. у своје време и у наставју Изобразитељна и Вечерња) читамо по поретку, како се поје **ван** Велике Четрдесетнице:

Тропар и кондак појемо као и на 1. часу. По молитви часа читамо Изобразитељну. За време читања часова Епископ (или свештеник по благослову Епископа) врши чин Умивања Часне Трпезе.

На Изобразитељној:

Без Псалама. Блажена: **У царству Твоме...** и даље све по реду **читамо** закључно са **Ослаби, отпусти...** и **Оче наш:** затим говоримо **кондак са јутрења.** **И домах:** Господе помилуј. /40 пута/ **Слава, и сада; Часнију од Херувима...** **Именом Господњим, благослови, оче.** Свештеник: **Боже, смилуј се на нас...** **Затим читамо молитву Свесвета Тројице...** **ђакон:** Премудрост! **И по Достојно је: Слава и сада; мали отпуст.**

**- Петак – Страсне седмице – Спомен на Свето и спасоносно
Страдање Господа и Бога нашег Исуса Христа
- Свети и Велики Петак -**

На Вечерњој:

Звони се у велико звоно у 8. час дана (око 2 часа поподне). Свеће палимо са преступком.

Свештеник: Благословено Царство! Царе небески: Чтец: Трисвето: и остало по реду и потом, игуман: Ходите, поклонимо се... – 3 пута. И Псалам 103. Без катизме. На Гдн

ВОЗЗБАЉЪ: (док појемо стихире свештеник кади цео храм, а потом врши Проскомидију, коју завршава на Великом Входу) - Напомена: У колико имамо потребе припремамо и други Агнец од кога припремамо честице за Причешће током целе године. -

стихире на 10: Триода, 5 (сваку појемо двапут - самогласно:) на гл. 2. Слава, и сада; самогласно, гл. 6. Рождѣніе ѿчїдншвз: Вход (са Еванђељем). По Светлости тиха: Свештеник: Пазимо! Мир свима! Чтец: И духу твоме! Свештеник: Премудрост! Прокимен, из Триода (гл. 1. Пс. 139.) са стихом. Свештеник: Премудрост! Чтец: Читање из Књиге Изласка. Свештеник: Пазимо! Чтец чита паримију и по паримији; Свештеник: Пазимо! Чтец: Прокимен Триода (гл. 7. Пс. 58.), други са стихом и потом Читамо књигу о Јову; а потом и читање из Пророштва Исаијиних. Мала јектенија. Молитва Трисвете песме: Боже Свети... и возглас: Јер си свет, Боже наш... Трисвето; и даље по реду Литургија св. Василија Великог. Апостол – зач. 149. Еванђеље – по Матеју, зач. 107. Уместо Херувимске песме појемо на гл. 6. Вѣчерн твоеѡ тїйныѡ: Уместо Теби се Благодатна... појемо ирмос: Странствїѡ бл҃гнѡ: Причастен: Вѣчерн твоеѡ тїйныѡ: По заамвоној молитви вршимо Чин прања ногу. Уместо: Да нїпоблнѡтсѡ: такође појемо: Вѣчерн твоеѡ тїйныѡ:

Трпеца разрешена на уље и пијемо вино.

Повечерије мало:

Појемо Трипјеснец (5. 8. и 9. песма) св. Андреја Критског (са ирмосом - двапут) и тропарима колико их има без понављања. На крају песме ирмос обе певнице поју заједно као Катавасију. Уместо обичних тропара, говоримо кондак Триода са јутрења. Отпуст мали, општи. Остало по обичају закључно са Јектениом као и на крају Полуноћнице. Полуноћницу не читамо.

(Треће) Великопосно Бденије:

На Јутрењу:

Еклисијарх клепа за почетак у 2. час ноћи (око 21:20 часа). На Царском делу (Слава Теби, Боже наш... Царе Небески: читамо Трисвето: остало по поретку у Великој Четрдесетници), Шестопсалмије и Алилуја (8. гласа) са припевима, и тропар, гл. 8. Ѡгда слѡвнїи оу҃чїнцы: - трипут. За то време свештеник (епитрахиљ и фелон – монаси свештеници: мандију и епитрахиљ) и ђакон се облаче; а еклисијарх и параклисијарх деле свеће. Ђакон

кади цео храм. Аналогиј постављамо на Царске двери. Мала јектенија.

[Напомена: За време читања Еванђеља стојимо! Постоји данас обичај да верни клече за време читања што није у духу Предања, јер канонски поредак налаже да нема клечања у храму у овом периоду све до вечерње на Педесетницу; такође, и ђаконов позив нас позива да СТОЈИМО (прѳѳти; орѳої =устанимо) за време читања !!!]

1. Еванђеље - Свештеник: И да се удостојимо... Народ: Господе помилуј. /3 пута/ Ђакон: Премудрост! Усправно стојмо! Чујмо свето Еванђеље! Свештеник: Мир свима! Народ: И духу твоме! Свештеник: Читање из светог Еванђеља по Јовану! Ђакон: Пазимо! И свештеник чита Св. Еванђеље по Јовану, зач. 46. И појемо по прочитаном: **Слѳва долготерпѳѳнїю твоємѳ гдѳн. – по овом поретку читамо свих 12 зачала.** /еклисијарх удара у железно било по сваком прочитаном Еванђељу, по броју Еванђеља/ Три Антифона (1, 2. и 3.). Мала јектенија (возглас: Јер теби приличи свака слава, част и поклоњење...). Сједален, гл. 7. **На вечерн оѳѳѳник: Слава, И сада; такође.** (за време Сједална свештеник кади олтар). **За време Сједалних стојимо!**

2. Еванђеље – по Јовану, зач. 58. Три Антифона (4, 5. и 6.). Мала јектенија (возглас: Јер је благословено и прослављено, Свечасно и Величанствено Име Твоје...). Сједален, гл. 7. **Кѳи тѳ ѳѳрмзз іѳдо: Слава, И сада; такође.** (за време Сједална свештеник кади олтар).

3. Еванђеље – по Матеју, зач. 109. Три Антифона (7, 8. и 9.). Мала јектенија (возглас: Јер си Ти (дакле) Бог наш, и Теби славу узносимо...). Сједален, гл. 8. **Кѳкѳ іѳдѳ иногдѳ: Слава, И сада; такође.** (за време Сједална свештеник кади олтар).

4. Еванђеље – по Јовану, зач. 59. Три Антифона (10, 11. и 12.). Мала јектенија (возглас: Нека је благословена и препрослављена моћ Царства Твога...). Сједален, гл. 8. **ѳгдѳ предсѳѳѳлз ѳѳн: Слава, И сада; такође.** (за време Сједална свештеник кади олтар).

5. Еванђеље – по Јовану, зач. 111. Три Антифона (13, 14. и 15.).
За време појања 15. Антифона свештеник износи из олтара и полаже на проскинитари Икону Страдања Христовог (или Распеће Христово) праћен црквењацима са свећњацима и ђаконима са кадионицама; и окадивши поклањају се и одлазе на своје место; а потом остали врше поклоњење. Мала јектенија (возглас: Јер је благословено Свесвето Име Твоје и прослављено Царство Твоје...). Сједален, гл. 4. **Иѳкѳпѳлз нѳ ѳѳн: Слава, И сада; такође.** (за време Сједална свештеник кади олтар).

6. Еванђеље – по Марку, зач. 67. Појемо Блажена са тропарима и Слава, И сада; - за време блажена свештеник кади. Мала јектенија (возглас: Јер Те хвале све Силе небеске, и Теби славу узносе...). Ђакон: Премудрост! Пазимо! **Прокимен, гл. 4. Рѳздѳѳлѳшѳ рѳзѳы моѳ ѳѳѳѳ: са стихом.**

7. Еванђеље – по Матеју, зач. 113. (престајемо са кађењем и малим јектенијама) Чтеније слова о Крсту из Тумачења Матејевог Еванђеља. Потом 50. псалам.

8. Еванђеље – по Луки, зач. 111.

И почињемо канон: Триода (Трипјеснец) са ирмосом (ирмос по двапут); тропари на 12; гл. 6: - кир Козме. Катавасија – ирмос; обе певнице заједно.

Библијске песме не појемо у Страсној седмици!

Триода (Трипјеснец: 5. 8. и 9. песма).

По 5. песни и малој јектенији (возглас: Јер си Ти Цар мира, и Спас душа наших, и Теби славу узносимо...): **Кондак, икос и синаксар из Триода.**

По 8. песни Чтнѣишю не појемо!

По ирмосу (Катавасији) 9. песме (за време 9. песме (ђакон) свештеник кади), чинимо велики поклон!

Мала јектенија. Свјетилен Триода: **Разбоѣнника блгоузмнаго:** - трипут.

9. Еванђеље – по Јовану, зач. 61.

Всјакоје диханије – на гл. 3. **Хвалителни псалми и стихире на 4 (самогласно); гл. 3. Слава, гл.**

6. Сobleкóша ex менè рѣзы моѡ: И сада; гл. 6. Плещи моѡ дѡхъ на рѣны:

10. Еванђеље – по Марку, зач. 69.

Мало Славословје (од **Слава Теби Показавшему...**). **Прозбена јектенија;** и даље по реду; и по молитви главоприклоњења и возгласу: **Јер је Твоје да нас милујеш и спасаваш, Боже наш, и Теби славу узносимо...**

11. Еванђеље – по Јовану, зач. 62.

Стиховње стихире: Триода (самогласне) гл. 1. и 2. са стиховима; **Слава, гл. 8. Гдѣи, вoсxодѡщѡ чѣ на крѣтѣ: И сада; гл. 6. Оѡже ѡмаклетсѡ трóстѣ:** - пред читање **12. Еванђеља, ѓакон кади цео храм.**

12. Еванђеље – по Матеју, зач. 114. – може читати и ѓакон са амвона.

По завршеном читању свештеник (ђакон, ако је он читао последње зачало) уноси св. Еванђеље у олтар у поставља на своје место.

По Ђго ѣтѣ: - једанпут. **Трисвето и по Оче наш:** Тропар, гл. 4. **Нѡспѡлѡ нѣи ѣси:** **Сугуба јектенија. И по: Утврди Боже... по обичају и отпуст:** Христос истинити Бог наш, који је ради спасења света претрпео пљувања, бијења, ударања, крст и смрт, молитвама... **(без светих дана и храма).**

Пази – 1. час не појемо на крају јутрења него заједно са остлим на Великим („Царским“) часовима.

Последовање Великих часова – појућих на Свети и велики петак:

У 1. час дана (око 7 сати пре подне) еклисијарх клепа у мало било најављујући почетак Великих часова. Фуније пали по храм на почетку часа, а гаси их по прочитаном Еванђељу. Сабравши се у храм, свештеник облачи епитрахил и фелон, а ђакон стихар са орарем. Свештеник излази из олтара кроз царске двери и износи Еванђеље које поставља на аналогију, а ђакон му предходи са кадионицом. Ставши испред аналогия отпочиње уобичајно са: *Благословен Бог наш:* и по почетку чтец наставља: **Слава тебе, бже наш, слава тебе. И Црѣи нѣный:** и остало. По возгласу свештеник кади свето Еванђеље унакрсно, престоно иконе и цео храм, настојатеља и братију. **1. час** - Затим чтец наставља и чита: **5. 2. и 21.** псалма. По прочитаним псалмима *Господе помилуј* три пута; затим **Слава, тропарь, гласъ ѿ: Распѣшдѣа тебе хрѣте: ѿ нынѣ, бѣгородненз: Чтѣ тѣ наречѣмъ;** затим појемо тропаре. Читач који ће читати Паримије узима благослов и стаје на уобичајно место одакле се читају паримије и возглашава прокимен (гл. 4. Пс. 40) са стихом. По отпеваном прокимену чита Паримију (Зах 11, 10-13) и Апостол зач. 215. (Гал 6, 14-18). По прочитаном апостола ђакон вођлашава: *Премудрост! Усправно стојмо! Чујемо свето Јеванђеље.* И по давању мира свештеник чита Еванђеље по Матеју (зач. 110. глава 27, 1-56). По прочитаном зачалу појемо тропар: **Сѣшпыи моѣ направн:** и остале по реду; затим Трисвето и по Оче наш, кондак: **гласъ ѿ: Нѣз рѣдн распѣтаго: Господе помилуј; /40 пута/ и молитву: Христе Боже, Кома се... Гдѣ, помилѣи, трипут, Слава ѿ нынѣ Четнѣишдѣо.** Потом свештеник возглас: **Боже, смилуј се на нас...** и **молитву: Христе, Светлости Истинита...** после које почиње одмах трећи час.

3. час - *Ходите поклонимо се...* трипут и псалми **34. 108. и 50.** за време којих свештеник кади Еванђеље, престоно иконе, игумана, певнице и братију са солеје. По прочитаним псалмима Господе помилуј три пута; затим **Слава, тропарь, гласъ ѿ: Гдѣ, ѡсѣдѣиша тѣ идѣе на смѣртъ: ѿ нынѣ, бѣгородненз: Ђѣе, ты ѣси лозѣ истиннаѣ;** затим обе певнице по једном поју тропаре **гласъ ѿ. Слава, гласъ ѿ: Влекѣмъ на крѣтъ: ѿ нынѣ,** исту стихиру. Читач по истом поретку који је изложен на **1. часу** стаје на место и возглашава Прокимен (гл. 4. Пс. 37.) са стихом и потом чита Паримију (Ис 50, 4-11) и Апостол зач. 88. (Рим 10, 19-31), и Еванђеље по Марку (Зач. 67, гл. 15, ст. 16-41). Затим **Гдѣ бѣз ѣлгословѣнз: Трисвето и по Оче наш:** кондак: **Нѣз рѣдн распѣтаго: Господе помилуј; /40 пута/ и молитву: Христе Боже, Кома се... Гдѣ, помилѣи, трипут, Слава ѿ нынѣ Четнѣишдѣо.** Потом свештеник **возглас: Боже, смилуј се на нас...** и **молитву: Владико, Боже Оче, Сведржитељу...**; затим одмах почињемо б. час **кадећи** као на 3. часу.

6. час - *Ходите поклонимо се...* трипут и псалми **53. 139. и 90.** за време којих свештеник кади Еванђеље, престоно иконе, игумана, певнице и братију са солеје. По прочитаним псалмима *Господе помилуј* три пута; затим **Слава, гласъ ѿ: Спѣсѣнѣе ѡдѣлаѣз ѣси поирѣдѣе земли: ѿ нынѣ, бѣгородненз: Ђѣкѡ не ѣмамы;** затим обе певнице по једном поју тропаре **Слава, гласъ ѿ: Прѣдѣиѣ хрѣтонѣишн лѣдѣе: ѿ нынѣ,** исту стихиру. Читач по истом поретку који је изложен на 1. часу стаје на место и возглашава Прокимен (гл. 4. Пс. 8.) са стихом и чита Паримију (Ис 52, 13-15; 53, и 54, 1) и Апостол зач. 306. (Јев 2, 11-18), и Еванђеље по Луки (Зач. 111, гл. 23, ст. 32-49). Затим **Скѣрѡ да предѣлѣтѣ:** и Трисвето и по Оче наш: кондак: **Нѣз рѣдн распѣтаго: Господе**

помиљуј /40 пута/ и молитву: Христе Боже, Коме се... Гдн, помнлѣи, трипут, Слава њ њнѣ Четнѣишѣю. Потом свештеник **возглас: Боже, услиши нас...** и **молитву: Боже и Господе Сила...** затим одмах почињемо 9. час, **кадећи као и на 1. часу – цео храм:**

9. час - *Ходите поклонимо се...* трипут и псалми **68, 69.** и **85.** за време којих свештеник (црквењак) кади Еванђеље, престоне иконе, игумана, певнице и братију и цео храм као и на 1. часу. По прочитаним псалмима *Господе помиљуј три пута;* затим **Слава, тропарь, гласъ њ: Вѣда разбѣишнѣкз начальника: њ њнѣ, вѣорѣдиченз: њ же насъ рѣдн:** затим обе певнице по једном поју тропаре.

Одмах затим **ѡакон говори многољетије:**

Благоверном и христољубивом православном роду нашем, подај Господе дуг и миран живот, здравље и спасење, победу над непријатељима, успех у сваком добру, и сачувај га на многе године!

Појци поју: Многаја љета!

Најсветијем и високодостојном Господину (**име**), милошћу Божијом православном Архиепископу пећком, Митрополиту београдско-карловачком и Патријарху српском - многе године!

или

Преосвештеном и високодостојном, Господину (**име**), милошћу Божијом православном Епископу (**назив епископске катедре**), - многе године!

Појци поју: Ис полла ети Деспота!

У манастиру говори многољествије и игуману:

Спаси Христе Боже, преподобнога игумана и оца нашега (**име**) јеромонаха, са свом у Христу братијом, свету обитељ ову у миру сачувај и храм овај свети утврди у векове векова. Амин.

Појци поју: Спаси Христе Боже! Спаси Христе Боже! Спаси Христе Боже!

По многољетију обе певнице заједно поју: **Слава, гласъ ѡ: Днесь вѣиштѣ на дрѣвѣ: њ њнѣ, исту стихиру.** Читач по истом поретку који је изложен на 1. часу стаје на место и возглашава **Прокимен** (гл. 6. Пс. 13.) са стихом и чита **Паримију** (Јер 11, 18-23; 12, 1-5, 9-11, 14-15) и **Апостол** зач. 324. (Јев 10, 19-31), и **Еванђеље** по Јовану зач. 59. (18, 28-40; 19, 1-37) које чита ѡакон са амвона. Затим **Не предѣждъ насъ до концѣ: Трисвето** и по **Оче наш: кондак: Насъ рѣдн распѣтаго: Господе помиљуј /40 пута/ и молитву: Христе Боже, Коме се... Гдн, помнлѣи, трипут, Слава њ њнѣ Четнѣишѣю.** Потом свештеник **возглас: Боже, услиши нас...** и **молитву: Владико Господе, Исусе Христе...;** затим одмах **Изобразитељна:**

Без Псалама. Блаженства читамо са **Слава, њ њнѣ: Помани насъ, гдн:** и осталим стиховима до **Ликъ њѣишнѣ поѣтѣ:** и одмах у наставку: **Слава: Ликъ стѣишѣ ѡглѣ: њ њнѣ: Символ вере; и Ѡслави, ѡстѣви:** и по **Оче наш, кондак Насъ рѣдн распѣтаго: Господе помиљуј, /40 пута/ и молитву: Свесвета Тројице, Једносуштна Сило...** Потом говоримо: **Вѣдн ѡма гднѣ: три пута, Слава, њ њнѣ:** и псалом 33. **Дѣтѣишнѣ ѡстѣ:** и **отпуст: Христос истинити Бог наш, који је ради нас људи и ради нашег спасења благоизволео претрпети телом страшна страдања,**

животворни крст, и добровољно погребeње, молитвама... (без дана светог и храма).

Напомена из Типика:

Треба знати да смо у Палестини примили да се у овај свети дан не врши ни пређеосвећена ни пуна литургија. Нити се поставља трпеза, нити ико једе било шта. Ако је ко стар, немоћан или изнемогао нека пости до заласка сунца, тада да му се да мало воде и хлеба. Ово да се не једе на Велики петак, примили смо од заповести св. апостола, јер је Господ рекао фарисејима: када се узме од њих жених, тада ће постити у те дане. Зато су ово блажени апостоли и изложили и ово ћеш наћи у апостолским заповестима добро их проучивши. У данашњем типикy да ово налаже и “п^равильное погл^ніе” св. Дионисија, Архиепископа Александријског.

- Субота – Страсне седмице – Света и Велика субота – у овај да се празнује погреб и силазак у ад Господа Исуса Христа -

На Вечерњој:

Екlesiјарх клепа у велико било, и потом у велико звоно 12 пута у 10. час дана (2 часа пре заласка сунца – 17:21). Ђакони постављају Плаштаницу на Часну Трпезу. – Екlesiјарх поставља припремљен сто тзв. „Гроб Господњи“ испод великог полијелеја, уколико је изношено Распеће, постављамо и њега са источне стране стола. Потом пали све свеће на viseћим крстовима и фуније. Свештеник: **Благословен Бог наш... Царе небески... Чтец:** Трисвето: и остало по реду и потом, игуман: **Ходите, поклонимо се... – 3 пута. И Псалм 103.** Без катизме. На **Г^дн воззв^ах:** стихире на 6: Триода, 5 (прву појемо двапут - самогласно:) на гл. 1. гл. 2. и 6. **Слава, гл. 6. Ѧ к^ак^в беззак^онное: И сада; гл. 6. Ѧт^рашное и прел^абное т^аинство: (екlesiјарх љуља хорос) Вход** (са Еванђељем) – сви свештеници и ђакони учествују у входу. По Светлости тиха: **Свештеник:** Пазимо! Мир свима! **Чтец:** И духу твоме! **Свештеник:** Премудрост! **Прокимен,** из Триода (гл. 4. Пс. 21.) са стихом. **Свештеник:** Премудрост! **Чтец:** Читање из Књиге Изласка. **Свештеник:** Пазимо! **Чтец** чита паримију и по паримији; **Свештеник:** Пазимо! **Чтец:** Прокимен Триода (гл. 4. Пс. 34.), други са стихом и потом **Читамо** Књигу о Јову; а потом и читање из Пророштва Исаијиних (Напомена: За време читања паримија свештеник и ђакон облаче потпуно одјејаније (црвено) не читајући молитве притом). **Ђакон:** Пазимо! **Свештеник:** Мир свима! **Чтец:** И духу твоме! И даље по поретку чита Апостол – зач. 125. Алилуја са стиховима (док појемо Алилуја ђакон кади). Потом по поретку чита **ђакон** Еванђеље – по Матеју, зач. 110. (док ђакон чита екlesiјарх враћа икону Распећа и поставља икону Скидања са крста или Полагање у гроб на проскинитари). Сугуба јектенија. Удостој на Господе... Прозбена јектенија. Стиховње стихире Триода 4 (самоподобно); гл. 2. са својим припевима. На појање Слава и сада; Епископ у мандији (или игуман) са Светм Еванђељем и свештеници износе Плаштаницу, обилазећи најпре три круга око Часне Трпезе и излађе предвођени свећоносцима и ђаконима који каде, излазе на северна врата и обилазе три круга око припремљеног стола и полагају Плаштаницу; Епископ (или игуману-ако је манастир) полагаје Еванђеље на средину Плаштанице, а други свештеник му предаје Крст којег поставља са десне стране Еванђеља. Потом се врши поклоњење Светом Еванђељу и целивање, затим Крста и Плаштанице по реду. Екlesiјарси остављају свећњаке иза стола

и кога даље украшавају. **Слава, и сада; гл. 5. Тебѣ ѡдѣицагоса: Потом: Нынѣ ѡпѡцлѣши: Трисѡбѣ. По Оѡче нашь:** Тропари: **гл. 2. Блгошбръзныи ѡснфз: Слава, и сада; Мѣронѡнцамз женамз: Ђакон: Премудрост! Чтец: Владико (или Оче) свети, благослови! И** остало по реду и отпуст: Христос истинити Бог наш, који је ради нас људи и ради нашег спасења благоизволео претрпети телом страшна страдања, животворни крст, и добровољно погребене, молитвама... (без дана светога и храма). Повечерије у наставку, док верни народ целива Плаштаницу.

Напомена: Докле год је Плаштаница у храму, свештеник и ђакони говоре јектеније и возгласе испред плаштанице; а не у олтару или пред иконостасом.

Повечерије мало:

Појемо канон Распећа Господњег и Плач Пресвете Богородице (са ирмосом - двапут) и тропарима на 4. На крају песме ирмос обе певнице поју заједно као Катавасију. Уместо обичних тропара, говоримо кондак Триода: **Нашъ рѡднъ распѡтаго: и даље све по реду и отпуст мали, општи. Полуноћницу не читамо.**

На Јутрењу:

Еклисијарх клепа за почетак у 7. час ноћи (02:22). На Царском делу (Слава Теби, Боже наш... Царе Небески: читамо Трисвето: остало по поретку у Великој Четрдесетници), Шестопсалмије и по **Бѣзъ гдѣ: са припевима,** и тропар, **гл. 2. Блгошбръзныи ѡснфз: Слава, Ѣгдѡ иннзшѣлз ѣсн кз смѣртн:** И сада; **Мѣронѡнцамз женамз:** - еклисијарх дели свеће; игуман, свештеници (епитрахиљ и фелон) и ђакони облаче црвене одежде. И појемо Прву Статију Непорочних (17. катизму) са припевима на **гл. 5. са Слава, и сада; и први припев. Игуман, свештеници и ђакони** стоје у полукругу испред Плаштанице, појући припеве по старешинству. На **Првој Статији** игуман кади цео храм праћен ђаконима са свећама; на **Другој** и **Трећој** следећи свештеници по старешинству по поретку **малог кађења.** Мала јектенија (**возглас:** Јер је благословено Име Твоје, и прослављено Царство Твоје...). **Потом** појемо **Другу Статију** по поретку као и **Прву.** Мала јектенија (**возглас:** Јер си Свет Боже наш, и на Престолу Славе Херувима овитаваш, и Теби славу уносимо...). **Потом** почињемо и **Трећу Статију,** на **гл. 3. и по Слава, И сада; и одмах Игуман** са свештеницима **поје** Тропаре по **Непорочним, гл. 5. Ѧгльскій соборз:** и улазе у олтар. Мала јектенија (**возглас:** Јер си Ти Цар мира, Христѣ Боже наш, и Теби славу уносимо, са Беспочетним Твојим Оцем, и Пресветлим и Благим и Животворним Твојим Духом...). **Сједален Триода, гл. 1. Плащаницею чистою:** са **Слава,** крајем; **И сада; Ѣужабѡшлѡ лицы Ѧгльстѣн:** **Чтеније** тумачења из Еванђеља по Матеју. **Потом 50. псалом** и појемо **Канон.** Триода са ирмосом (ирмос по двапут); тропари на **12; гл. 6. Катавасија – ирмос канона.**

Библијске песме не појемо у Страсној седмици!

По 3. песми и малој јектенији: Сједален из Триода са **Слава, и сада; такође.**

По 6. песми и малој јектенији: Кондак, икос и синаксар из Триода.

По 8. песми Чтнѣишѡю не појемо!

По ирмосу (Катавасији) 9. песме (за време 9. песме (ђакон) свештеник кади). Мала јектенија.

Свјетилен Триода: Ѣчѣзъ гдѣ бѣзъ нашь: - трипут. **Всјакоје диханије – на гл. 2. Хвалителни**

псалми и стихире (за време које игуман или чредни свештеник облачи потпуно (црвено) одјејаније) на 4 (самогласно); гл. 2. и 6. **Слава, гл. 6. Днѣшній дѣнь тѣйноу: И сада; гл. 2. Прѣблѣгловѣнна љнѣ бѣѣ дѣо: Велико Славословѣ – на гл. 6. По Продужи милост Твоју... пред појање Свети Боже... вршимо литију са Плаштаницом око храма: прво иде еклисијарх са клепалом, затим са Крстом, двојица са фењерима, двојица са рипидама; потпм појци и ђакони са кадионицама кадећи пред Плаштаницом коју носе свештеници, игуман носи Еванђеље. За време литије, звоно звони „мртвачко“. За то време еклисијарси који остају у храму склањају сто на коме је стајала Плаштаница јер се по уношењу уноси у олтар и полагаје на Часну Трpez за време певања Тропара. Пред улазак у храм свештеници стају крај храмовних врата и подижу Плаштаницу како би они који улазе у храм прошли испод Плаштанице; ђакони стоје један наспрам другог поред свештеника који држе Плаштаницу, кадећи оне који пролазе испод. Када сви прођу, игуман са Еванђељем говори: Премудрост! Усправно стојмо! и улазећи у храм сви поју тропар: Блѣгослѣбный ѣвѣнѣ: - и уносе Плаштаницу и полагаје на Часну Трpezу. Потом тропар Пророштва, гл. 6. Прокимен, гл. 4. Пс. 43. и читање из Пророштва Језекијиних. Прокимен, гл. 7 са стихом. Потом читање Апостола – зач. 133. и 206. Алидуја са стиховима; Свештеник: И да се удостојимо... и остало и чита Св. Еванђеље (по Матеју, зач. 114.). Јектеније; по реду и отпуст. Потом читамо и Први час.**

На часовима (3. 6. и 9. заједно – у 4. час дана):

Тропар: Триода.

Кондак: Триода.

Изобразитељна као и на Велики четвртак.

- Недеља – Свето Васкрсење Господа Бога и Спаса нашег Исуса Христа - Пасха -

На Вечерњој:

Клепа еклисијарх у празнична била. Звони се у велико звоно на три статије у 10. час дана (2 часа пре заласка сунца – 17:33). Свеће палимо све и на фунијама, крстовима, полијелејима. Свештенослужитељи облаче црвене (или тамне) одежде, које носе до пред читања св. Еванђеља. Свештеник: Благословено Царство! Царе небески: Чтец: Трисвето: и остало по реду и потом, игуман: **Ходите, поклонимо се... – 3 пута. И Псалом 103. Без катизме. На Гдн воззвѣхъ: стихире (док појемо стихире свештеник кади цео храм, а потом врши Проскомидију, коју завршава на Великом Входу)** на 8: Васкрсне 4, гл. 1. и Триода, 3 (прву понављамо) (самогласно:) на гл. 8. **Слава, гл. 6. Днѣшній дѣнь тѣйноу: И сада; Богородичан (Догматик) гл. 1. Всемірнѣю глѣбѣ: Вход (са Еванђељем). По Светлости тиха: Чтец чита Паримије, 15. на броју. Устајемо и појемо припеве: Господа певајте... Мала јектенија. Молитва Трисвете песме: Боже Свети... и возглас: Јер си свет, Боже наш... Уместо Трисвето: појемо: Ѣлицы во хрѣта крѣстѣем: - црквењаци каде са кадцијама; и даље по реду Литургија св. Василија Великог. Апостол – зач. 91. И уместо Алидуја; појемо стихове 81. псалма, са припевима – док се ово поје свештенослужитељи пресвлаче црвене (или тамне)**

и облаче беле одежде и потом посипају по храму лорово лишће. За то време звоне сва звона. Еванђеље – по Матеју, зач. 115. Уместо Херувимске песме појемо на гл. 8. **Да** молчѣтъ: Уместо: Теби се Благодатна... појемо **ирмос: Не рыдай менѣ мѣти: Причастен: Когдѣ ѿкѡ сплѣ гдѣ: По** заамвоној молитви свештеник благосиља Петохлебницу. Уместо: **Видѣхомъ свѣтъ истинный: појемо:**

„Помани благоутробне ѿ насъ, ѿкоже поманиша
„ѿси разбойника во царствѣи небеснѣмъ.“ ѿ ѿпѣстѣ.

Напомена из Типика (у манастирима): Братија (сестре) остаје у храму, у својим стасидијама, пошто нема постављања трпезе, трпезарци деле братији (сестрама) четврт хлеба, мало вина; 6 смокви, мало ораха и бадема. **И** почињемо са читањем Дела св. апостола. По завршетку читања, **еклисијарх** пали кандила, и удара у **клепало**.

Полуноћница:

Пред полуноћницу украшава се црква, мењају свеће, пресвлаче налоњи; Часна Трпеза и сл.

Сва звона на три статије. Благословен Бог наш... Трисвето: и даље по обичају. По 50. псалму, појемо Канон Велике суботе, ирмоси по двапут; а тропари по четири пута; и на крају обе певнице ирмос заједно. По 9. песни, Трисвето: тропар, гл. 2. **Ѹгдѣ сннзшѣлѣ ѿн:** Јектенија и отпуст.

ЈУТРЕЊЕ:

Док траје полуноћница свештеници и ђакони облаче потпуно бело одјејеније. Еклисијарси скидају Св. Двери (олтарска врата) и која не враћају на своје место до Томине Недеље. Пошто све буде спремно, еклисијарси пале свеће братији. Излазимо у литију (најпре иду свећоносци; појци; ђакони са кадионицама; Предстојатељ носи Крст; први свештеник носи икону Васкрсерња, други свештеник Еванђеље;) појући, стихиру, на гл. 6. **Воскрѣнѣ твоѣ хрѣтѣ спсе:** док траје литија, еклисијарх затвата врата, палећи све свеће у храму. По завршеном опходу око храма, еклисијарх поставља аналогѣ (налоњ) пред вратима храма, окренут ка истоку, на који свештеник поставља Свето Еванђеље. Потом Предстојатељ примивши кадионицу од ђакона возглашава: Слава Светој и Једносушној и Животворној и Нераздељивој Тројици... **И по Амин! Предстојатељ поје на глас 5. тропар: Хрѣтѡсѣ воскрѣсе: (чим почне појања еклисијарси ударају у сва клепала, и звоне у сва звона - побрже).** Предстојатељ пева тропар трипут и народ трипут. Потом проузноси стхове:

Да воскрѣснетѣ бгѣ, ѿ расточѣтелъ вразнѣ ѿгѡ, ѿ да вѣжѣтъ ѡ лицѣ ѿгѡ ненавѣдѣциѣ ѿгѡ.

Ѹкѡ исчезѣетѣ дѣмѣ, да исчезнѣтъ, ѿкѡ тѣетѣ воикѣ ѡ лицѣ ѡгнѣ.

Тѡкѡ да погнѣнѣтъ грѣшницы ѡ лицѣ вѣжѣ, ѿ прѣвѣдницы да возвесеѣтъ.

Сѣи дѣнь ѿгѡже сотвори гдѣ, возрадѣемѣ ѿ возвесеѣмѣ бѡнь.

Слава:

Ѹ нѣнѣ:

И по: Бл҃гословѣніе гд҃не на бл҃сз: Народ: ѿмнѣнь. Уместо: Слава тебе хр҃те бже: Предстојатель поје: Хр҃тоуз воскресє нз мѣртвѣхз смѣртїю смѣртъ попрѣвз. Народ: ѿщымыз во гробѣхз жнвотъ даровѣвз. И отпуст као и на крају јутрења [И потом Предстојатель говори отпуст: Хр҃тоуз воскресѣи нз мѣртвѣхз, смѣртїю смѣртъ попрѣвѣи, ѿщымыз во гробѣхз жнвотъ даровѣвѣи: истинный бг҃з нашз, молитвѣми прѣч҃тыа своѣа мѣре ѿ вѣхз ст҃ыхз, помнѣдетъ ѿ спасетъ насз, ѿкв блгз ѿ члвѣколюбѣцз. Затим говори: Хр҃тоуз воскресє. трипут. Народ одговара: Воистиннѣ воскресє. трипут. Потом појемо: Хр҃тоуз воскресє: трипут, цео тропар. И на крају појемо: ѿ намз даровѣ жнвотъ вѣчный, поклонѣемса ѿгѣ трнднѣвномѣ воскресїю. И појемо многолѣтије].

Трпеза: велико утјешеније.